

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра кримінального процесу**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор НАВС

полковник поліції

Станіслав ГУСАРЄВ

2023

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДОКАЗИ І ДОКАЗУВАННЯ У ПРОВАДЖЕННЯХ
ПРО КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ**

Статус дисципліни	вибіркова
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	магістр
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітня програма	Право
Форми здобуття вищої освіти	денна
Мова викладання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Київ – 2023

УДК: 343.13

Розробники:

Сергій ЗАЙКА, доцент кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент.

Оксана МЕЛЬНИК, доцент кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ 26 липня 2023 року (протокол № 36).

Т.в.о. завідувача кафедри кримінального процесу

Ольга РИМАРЧУК

Схвалено науково-методичною радою НАВС

Протокол від 28 липня 2023 року № 11

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРЄВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).

(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри

протокол науково-методичної ради

від ____ 202_ № ____

від ____ 202_ № ____

Завідувач кафедри

Голова НМР

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).

(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри

протокол науково-методичної ради

від ____ 202_ № ____

від ____ 202_ № ____

Завідувач кафедри

Голова НМР

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).

(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри

протокол науково-методичної ради

від ____ 202_ № ____

від ____ 202_ № ____

Завідувач кафедри

Голова НМР

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предметом навчальної дисципліни «Докази і доказування у провадженнях про кримінальні правопорушення» є поняття і зміст доказового права у кримінальному процесі, поняття, властивості та класифікація доказів у кримінальному провадженні, характеристика процесуальних джерел доказів, а також доказування як форма пізнання, процесуальні і слідчі (розшукові) дії як засоби збирання доказів у кримінальному процесі.

Метою викладання навчальної дисципліни «Докази і доказування у провадженнях про кримінальні правопорушення» є оволодіння здобувачами ступеня вищої освіти глибокими теоретичними знаннями щодо порядку збирання, перевірки та оцінки доказів і їх процесуальних джерел у кримінальному провадженні, а також формування практичних умінь та навичок правильного застосування норм доказового права.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Докази і доказування у провадженнях про кримінальні правопорушення» є засвоєння теоретичних та правових основ доказування в кримінальному провадженні; формування у здобувачів ступеня вищої освіти навиків до всебічного і повного аналізу завдань кримінального процесуального законодавства і доказового права; вироблення навичок узагальнення вітчизняної судової та слідчої практики, а також практики Європейського суду з прав людини щодо питань здійснення кримінального процесуального доказування; визначення кола проблемних питань та шляхів їх вирішення щодо збирання, перевірки та оцінки доказів і їх процесуальних джерел; розширення знань щодо співвідношення кримінального процесуального пізнання і доказування; ознайомлення із особливостями процесу доказування в окремих стадіях кримінального провадження; оволодіння знаннями щодо порядку здійснення доказування при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження, в особливих порядках кримінального провадження.

Пререквізити (Prerequisite): навчальна дисципліна «Докази і доказування у провадженнях про кримінальні правопорушення» базується на вивченні та засвоєнні основних положень таких навчальних дисциплін, як: «Кримінальний процес», «Кримінальне право», «Конституційне право», «Судові та правоохоронні органи України», «Криміналістика», «Кримінологія», «Оперативно-розшукова діяльність», «Адвокатура України» тощо. В якості емпіричної бази навчальна дисципліна використовує позитивний досвід слідчої та судової практики.

Постреквізити (Postrequisite): дисципліни, які будуть використовувати результати навчання даного курсу: «Складання кримінально-процесуальних документів», «Особливі порядки кримінального провадження», «Досудове розслідування» та ін.

Перелік компетентностей. За результатами опанування навчальної дисципліни «Докази і доказування у провадженнях про кримінальні правопорушення» здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти набувають загальні та фахові компетентності:

1. Загальні компетентності передбачають:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

2. Фахові компетентності. Освітній процес зі спеціальності «Право» повинен формувати широкий спектр теоретичних і прикладних знань про природу і призначення кримінального процесуального права, його засади та зміст, а також уміння і навичок у процесі правозастосування, зокрема:

- ФК 1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві;
- ФК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права;
- ФК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

Результати вивчення дисципліни деталізують програмні результати навчання, передбачені відповідним стандартом вищої освіти України, що виявляються у вміннях та навичках:

- ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю;
- ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин;
- ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

Знання, вміння, навички

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- загальні теоретичні положення доказового права;
- доказове право та практику його застосування;
- умови та процесуальний порядок визнання доказів недопустимими;
- співвідношення кримінального процесуального пізнання і доказування;
- елементи кримінального процесуального доказування;
- особливості процесу доказування в окремих стадіях кримінального

провадження;

– доказування при здійсненні кримінального провадження в особливих порядках;

вміти:

– самостійно вивчати закони України, інші нормативно-правові акти, що регламентують діяльність державних органів, фізичних та юридичних осіб зі збирання, перевірки та оцінки доказів;

– правильно тлумачити та застосовувати норми чинного законодавства, що встановлюють порядок збирання, перевірки та оцінки доказів і їх процесуальних джерел;

– застосовувати прийоми з виявлення, фіксації та дослідження доказової інформації;

– організувати наукові дослідження з проблемних ситуацій, пов'язаних із вдосконаленням кримінального процесуального законодавства та практики його застосування в контексті збирання, перевірки та оцінки окремих видів доказів під час кримінального провадження.

Отримати навички:

– самостійного збирати, опрацьовувати та критично аналізувати нормативні акти, доктринальні джерела, судову практику, а також практику Європейського суду з прав людини щодо питань здійснення кримінального процесуального доказування;

– застосування сучасних методів дослідження й аналізу проблемних питань, що виникають під час процесуальної діяльності органів кримінальної юстиції;

– аналізу та використання у навчанні та професійній діяльності праворозуміння та правозастосування даної галузі права;

– міжособистісних відносин, взаємодії з різними типами людей, вміння працювати в команді;

– комплексного розв'язання проблем, моніторингу і контролю поставлених задач, абстрактного мислення.

2. Структура навчальної дисципліни

Тема 1. Основні положення теорії доказів та доказового права.

Поняття, суть і значення теорії доказів для кримінального провадження. Завдання кримінального процесуального права і доказового права. Місце теорії судових доказів у системі наукових знань. Кримінальне процесуальне доказування як різновид пізнавальної діяльності. Співвідношення дізнання та доказування. Система доказового права.

Тема 2. Докази у кримінальному провадженні: поняття, властивості та класифікація.

Значення доказів у кримінальному процесі. Юридичні властивості доказів. Генезис поняття доказів в науці кримінального процесу. Класифікація доказів:

загальна характеристика. Збирання, перевірка та оцінка доказів як елементи процесу доказування. Допустимість доказів, умови та процесуальний порядок визнання доказів недопустимими.

Тема 3. Характеристика процесуальних джерел доказів

Поняття, види та характеристика процесуальних джерел доказів. Поняття та значення показань свідка та потерпілого у кримінальному провадженні. Поняття та значення показань підозрюваного та обвинуваченого у кримінальному процесі. Показання з чужих слів. Речові докази у кримінальному провадженні та особливості їх оцінки. Документ як самостійне процесуальне джерело доказів, особливості оцінки документів у кримінальному провадженні. Порядок зберігання речових доказів і документів. Висновок експерта, його доказове значення та особливості оцінки.

Тема 4. Слідчі (розшукові) дії як засоби збирання доказів у кримінальному процесі

Поняття, види та система слідчих (розшукових) дій. Класифікація слідчих (розшукових) дій. Загальні процесуальні вимоги до проведення та оформлення слідчих (розшукових) дій. Допит та його процесуальне оформлення. Особливості виклику і допиту малолітньої або неповнолітньої особи. Пред'явлення для впізнання та його види. Процесуальний порядок пред'явлення для впізнання. Особливості впізнання особи при забезпеченні безпеки учасників кримінального судочинства. Проведення допиту та пред'явлення для впізнання в режимі відеоконференції. Обшук та його види. Підстави і процесуальний порядок проведення обшуку. Особливості проведення окремих видів обшуку. Процесуальний порядок оформлення результатів обшуку.

Тема 5. Доказування при здійсненні кримінального провадження в особливих порядках.

Поняття та види особливих порядків кримінального провадження. Особливості доказування при здійсненні кримінального провадження в особливих порядках. Кримінальне провадження на підставі угод: види угод та загальний порядок їх судового провадження. Загальна характеристика процесу доказування у кримінальному провадженні на підставі угоди про примирення. Загальна характеристика процесу доказування у кримінальному провадженні на підставі угоди про визнання винуватості. Особливості доказування під час кримінального провадження у формі приватного обвинувачення. Особливості формування доказів та прийняття процесуальних рішень у кримінальному провадженні щодо окремої категорії осіб. Доказування при здійсненні кримінального провадження щодо неповнолітніх. Обставини, що підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх. Особливості доказування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру.

Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	денна форма здобуття вищої освіти		заочна форма здобуття вищої освіти	
	д/б	ксф	д/б	ксф
Кількість кредитів ECTS– 3	Рік підготовки			
	1-й	-	-	-
	Семестр			
	2-й	-	-	-
Загальна кількість годин – 90	Лекції			
	8 год.	-	-	-
	Семінарські			
	16 год.	-	-	-
	Практичні			
	6 год.	-	-	-
	Самостійна робота			
	60 год.	-	-	-
	Вид контролю			
залік	-	-	-	

3. Тематичний план

№ з/п	Назви тем	Нормативний обсяг годин	з них:				
			Усього годин з викладачем	з них:			Самостійна робота
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	
1.	Тема 1. Основні положення теорії доказів та доказового права.	8	4	2	2		10
2.	Тема 2. Докази у кримінальному провадженні: поняття, властивості та класифікація	16	8	2	4	2	10
3.	Тема 3. Характеристика процесуальних джерел доказів	12	4	-	2	2	15
4.	Тема 4. Слідчі (розшукові) дії як засоби збирання доказів у кримінальному процесі	32	8	2	4	2	10
5.	Тема 5. Доказування при здійсненні кримінального провадження в особливих порядках	22	6	2	4		15
Усього годин		90	30	8	16	6	60
Підсумковий контроль: залік							

4. Плани навчальних занять за видами

денна форма навчання, державне замовлення

Тема 1. Основні положення теорії доказів та доказового права.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття, суть і значення теорії доказів для кримінального провадження.
2. Завдання кримінального процесуального права і доказового права.
3. Місце теорії судових доказів у системі наукових знань.
4. Кримінальне процесуальне доказування як різновид пізнавальної діяльності.
5. Співвідношення дізнання та доказування.
6. Система доказового права.

Тема 2. Докази у кримінальному провадженні: поняття, властивості та класифікація

Питання до семінарського заняття 2.1:

1. Поняття і значення доказів у кримінальному процесі.
2. Юридичні властивості доказів.
3. Генезис поняття доказів в науці кримінального процесу.

Питання до семінарського заняття 2.2:

1. Класифікація доказів: загальна характеристика.
2. Збирання, перевірка та оцінка доказів як елементи процесу доказування.
3. Допустимість доказів, умови та процесуальний порядок визнання доказів недопустимими.

Практичне заняття 2.1

Вирішення практичних ситуацій:

1. Ф., повертаючись додому, помітив, як з воріт його будинку вийшов незнайомий чоловік зі спортивною сумкою. Ф. хотів його зупинити, але той вирвався, кинув сумку та втік. У сумці виявилися речі з будинку Ф. Викликані працівники поліції прибули зі службовою собакою, яка взяла слід від будинку Ф. і привела до будинку З. Останнього вдома не було, а його дружина повідомила, що він вчора поїхав до батьків у село. Ні дружина З., ні його сусіди не впізнали сумку як таку, що належить З. Надалі З. був затриманий і пред'явлений для впізнання Ф., який повідомив, що не може впевнено будь-кого впізнати, оскільки, коли він побачив чоловіка біля свого будинку, було вже темно. З. дав показання про те, що ще за день до події його відвіз у село С. (водій автогосподарства, в якому він працює). Допитаний як свідок С. цей факт не підтвердив.

Суд визнав З. винуватим у вчиненні крадіжки чужого майна і у вирокі серед іншого зазначив, що З., раніше судимий за вчинення крадіжки, дав неправдиві показання, доказати своє алібі не зміг і тому суд за своїм внутрішнім переконанням приходить до висновку, що крадіжку вчинив З.

Назвіть наявні докази та їх джерела. Класифікуйте їх.

Чи правильно суд оцінив наявні в справі докази? Що означає оцінити докази за внутрішнім переконанням? На кого покладений обов'язок доказування в кримінальному провадженні?

2. У мотивувальній частині обвинувального вироку суд вказав, що показання свідків С. і Б. не можуть бути взяті до уваги, оскільки ці громадяни знаходяться в дружніх відносинах із обвинуваченим. Показання свідка К. слід вважати правдивими тому, що він похилого віку, позитивно характеризується на роботі та в побуті.

Оцініть висновки суду.

За якими правилами здійснюється оцінка показань свідків?

3. Р., який є потерпілим у кримінальному провадженні про нанесення середньої тяжкості тілесних ушкоджень, заявив такі клопотання:

а) про допит сусідів підозрюваного Т. щодо зловживання ним спиртними напоями;

б) про витребування медичних документів з приводу тривалості та вартості лікування;

в) про витребування документів, які б підтвердили відсутність освітлення на тій ділянці вулиці, де було вчинене кримінальне правопорушення;

г) про допит членів сім'ї потерпілого з приводу його позитивної поведінки в побуті.

Як слід вирішити заявлені клопотання? Чи мають доказове значення в цьому кримінальному провадженні обставини, про встановлення яких заявив клопотання потерпілий?

Визначте предмет доказування у цьому кримінальному провадженні.

4. У судовому засіданні під час розгляду справи щодо обвинувачення К. у згвалтуванні С. захисник обвинуваченого почав ставити свідкам запитання, спрямовані на з'ясування легковажної поведінки потерпілої та її зустрічей з багатьма чоловіками. Головуючий відвів ці запитання захисника, мотивуючи своє рішення тим, що вони стосуються приватного життя потерпілої й не мають значення для вирішення кримінального провадження.

Оцініть ситуацію. Чи правильно вчинив суддя?

Чи існує відмінність між обставинами, що підлягають доказуванню, та обставинами, що мають значення для кримінального провадження?

5. У спортивному залі проводилося свято, на якому були присутні більше 100 осіб, у тому числі й діти. Р., який перебував у нетверезому стані, допустив нецензурну лайку на адресу учасників змагань, на зауваження не реагував, завдав удар кулаком в обличчя директору спортивної бази. За цим фактом було розпочато досудове розслідування.

Яку кількість осіб необхідно допитати слідчому як свідків?

Що представляють собою межі доказування та як вони співвідносяться з предметом доказування?

Тема 3. Характеристика процесуальних джерел доказів

Питання до семінарського заняття

1. Поняття, види та характеристика процесуальних джерел доказів.
2. Поняття та значення показань свідка та потерпілого у кримінальному провадженні.
3. Поняття та значення показань підозрюваного та обвинуваченого у кримінальному процесі.
4. Показання з чужих слів.

Практичне заняття

Вирішення практичних ситуацій:

1. М. та І. за попередньою змовою вчинили крадіжку чужого майна. Під час досудового розслідування І. втік й матеріали відносно нього була виділені в окреме провадження. М. був засуджений до 2-х років позбавлення волі. Коли І. був розшуканий і затриманий, то виникла необхідність у додатковому допиті М. і з'ясуванні деяких обставин спільно вчиненого ними злочину. Крім того, слідчому стало відомо, що М. знає про вчинення І. ще й викрадення автомобілю і може показати місце, де знаходиться викрадений автомобіль.

У якому статусі повинен бути допитаний М. після засудження?

Що є предметом показань свідка, підозрюваного, обвинуваченого?

2. Під час розслідування зґвалтування неповнолітньої Б. були розбіжності у показаннях потерпілої та свідків І. та Д. Слідчий викликав усіх трьох на одночасний допит. Під час допиту слідчий зачитав показання Б., які вона давала на попередньому допиті, та які, на його думку, були правдивими, перед тим, як було запропоновано дати показання учасникам цієї слідчої (розшукової) дії.

Оцініть дії слідчого.

Чи дозволяється оголошення показань, наданих учасниками цієї слідчої (розшукової) дії на попередніх допитах? Якщо так, то за яких умов?

Чи має значення для проведення цього допиту те, що Б. є неповнолітньою? Чи мають доказове значення показання Б.?

3. У кримінальному провадженні, яке здійснювалося у м. Києві, про завдання тяжких тілесних ушкоджень Т., виникла необхідність одночасно допитати свідка П. та підозрюваного І., оскільки в їхніх показаннях, які були дані раніше, були виявлені суттєві суперечності. Свідок П. на момент здійснення цього кримінального провадження відбував покарання у виправній установі (м. Житомир) за вчинення умисного вбивства.

Яким чином можна провести одночасний допит П. та І.? Вкажіть, чи є допустимими показання П.

4. Для проведення допиту неповнолітнього П. слідчий запросив для участі його батька та вчителя (класного керівника П.). До початку допиту неповнолітній заявив, що не бажає давати показання в присутності свого класного керівника, адже це може вплинути на його відносини з учителями у школі.

Як діяти слідчому в цій ситуації?

У яких випадках докази вважаються недопустимими?

5. П. о 22 годині на вулиці пограбував невідомий чоловік, який відібрав у нього хутрову шапку та мобільний телефон. Потерпілий заявив слідчому, що він не може назвати точних прикмет грабіжника, оскільки на вулиці було темно. Проте, якби злочинця показали, то він би неодмінно впізнав його за сукупністю ознак, про що був складений відповідний протокол. Слідчий пред'явив П. підозрюваного М. з двома іншими громадянами, які не мали різких відмінностей в зовнішності, віці та одязі. Потерпілий вказав на підозрюваного М. як на особу, яка його пограбувала, вказавши при цьому деякі додаткові прикмети, про які він забув повідомити під час допиту.

Оцініть дії слідчого. Чи були порушені слідчим вимоги закону щодо пред'явлення особи для впізнання? До якого процесуального джерела відноситься протокол впізнання особи?

Тема 4. Слідчі (розшукові) дії як засоби збирання доказів у кримінальному процесі

Питання до семінарського заняття 4.1

1. Поняття, види та система слідчих (розшукових) дій.
2. Класифікація слідчих (розшукових) дій.
3. Загальні процесуальні вимоги до проведення та оформлення слідчих (розшукових) дій.

Питання до семінарського заняття 4.2

1. Допит та його процесуальне оформлення.
2. Особливості виклику і допиту малолітньої або неповнолітньої особи.

3. Пред'явлення для впізнання та його види. Процесуальний порядок пред'явлення для впізнання.

Практичне заняття

Під час самостійної підготовки слухачі письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Під час огляду місця події на полі, коли слідчий за участю судово-медичного експерта перейшов до огляду трупа, понятя П. знепритомніла, побачивши знівечене обличчя загиблого.

Як бути слідчому, маючи на увазі, що огляд проводився у безлюдному місці, де були, крім самого слідчого, привезених понятих та експерта, ще два працівника поліції? Чи може він продовжити огляд з одним понятим?

2. Під час огляду місця події слідчим були запрошені в якості понятих помічник судді апеляційного суду м. Києва та співробітник Дарницького управління поліції Головного управління Національної поліції у м. Києві.

Оцініть дії слідчого.

3. Допитаний із застосуванням технічного засобу фіксування, свідок Ф. запитав слідчого, чому він не заніс його показання до протоколу допиту, а лише обмежився вказівкою в протоколі про те, що застосовуються технічні засоби. Ф. наполягав на тому, щоб його показання були внесені до протоколу. Втім, слідчий пояснив, що оскільки показання повністю фіксуються технічними засобами та будуть зберігатися на диску, який приєднують до протоколу допиту, вони обійдуться і без детального викладення показань у самому протоколі.

Оцініть дії слідчого. Які є форми фіксування кримінального провадження?

4. Під час розслідування зґвалтування неповнолітньої Б. були розбіжності у показаннях потерпілої та свідків І. та Д. Слідчий викликав усіх трьох на одночасний допит. Під час допиту слідчий зачитав показання Б., які вона давала на попередньому допиті, та які, на його думку, були правдивими, перед тим, як було запропоновано дати показання учасникам цієї слідчої (розшукової) дії.

Оцініть дії слідчого. Чи дозволяється оголошення показань, наданих учасниками цієї слідчої (розшукової) дії на попередніх допитах?

Якщо так, то за яких умов? Чи має значення для проведення цього допиту те, що Бузько є неповнолітньою?

5. У кримінальному провадженні, яке здійснювалося у м. Києві, про завдання тяжких тілесних ушкоджень Т., виникла необхідність одночасно допитати свідка П. та підозрюваного Іванова, оскільки в їхніх показаннях, які були дані раніше, були

виявлені суттєві суперечності. Свідок П. на момент здійснення цього кримінального провадження відбував покарання у виправній колонії м. Житомира за вчинення умисного вбивства.

Яким чином можна провести одночасний допит П. та І.?

6. Для проведення допиту неповнолітнього П. слідчий запросив для участі його батька та вчителя (класного керівника П.). До початку допиту неповнолітній заявив, що не бажає давати показання в присутності свого класного керівника, адже це може вплинути на його відносини з учителями у школі.

Як діяти слідчому в цій ситуації?

7. Слідчий протягом 2 годин допитував як свідка 13-річного Т. в присутності його батька – вчителя біології середньої школи, де він навчається.

Чи були порушені слідчим вимоги закону щодо порядку допиту малолітнього свідка? Якщо так, то які саме?

8. П. о 22 годині на вулиці пограбував невідомий чоловік, який відібрав у нього хутрову шапку та мобільний телефон. Потерпілий заявив слідчому, що він не може назвати точних прикмет грабіжника, оскільки на вулиці було темно. Проте, якби злочинця показали, то він би неодмінно впізнав його за сукупністю ознак, про що був складений відповідний протокол. Слідчий пред'явив П. підозрюваного М. з двома іншими громадянами, які не мали різких відмінностей в зовнішності, віці та одязі. Потерпілий вказав на підозрюваного М. як на особу, яка його пограбувала, вказавши при цьому деякі додаткові прикмети, про які він забув повідомити під час допиту.

Оцініть дії слідчого.

Чи були порушені слідчим вимоги закону щодо пред'явлення особи для впізнання?

Тема 5. Доказування при здійсненні кримінального провадження в особливих порядках.

Питання до семінарського заняття 5.1

1. Поняття та види особливих порядків кримінального провадження.
2. Особливості доказування при здійсненні кримінального провадження в особливих порядках.
3. Кримінальне провадження на підставі угод: види угод та загальний порядок їх судового провадження
4. Загальна характеристика процесу доказування у кримінальному провадженні на підставі угоди про примирення.
5. Загальна характеристика процесу доказування у кримінальному провадженні на підставі угоди про визнання винуватості.

6. Особливості доказування під час кримінального провадження у формі приватного обвинувачення.

7. Особливості формування доказів та прийняття процесуальних рішень у кримінальному провадженні щодо окремої категорії осіб.

Питання до семінарського заняття 5.2

1. Доказування при здійсненні кримінального провадження щодо неповнолітніх.

2. Обставини, що підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх

3. Особливості доказування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру.

5. Завдання для самостійної роботи

До завдань для самостійної роботи у формі тестового контролю здобувачі вищої освіти можуть отримати доступ на сайті НАВС у розділі «Дистанційні курси» за посиланням: <https://dn.naiaiu.kiev.ua/login/index.php> за допомогою індивідуального логіну і паролю.

Самостійна робота передбачає пошук та опрацювання рекомендованої літератури, підготовку рефератів і наукових доповідей (мультимедійних презентацій), виконання завдань, спрямованих на розвиток самостійності та ініціативності, а також індивідуальних завдань у рамках підготовки до участі в конференціях і олімпіадах.

Тема 1. Основні положення теорії доказів та доказового права.

Теми рефератів, доповідей:

1. Історичні особливості розвитку доказового права.
2. Зв'язок теорії судових доказів з іншими навчальними дисциплінами.
3. Моральні засади доказування у кримінальному провадженні.
4. Концепції «подвійного» та «єдиного» поняття доказів.
5. Співвідношення судових доказів та доказів, які збираються під час досудового розслідування.

Тема 2. Докази у кримінальному провадженні: поняття, властивості та класифікація

Теми рефератів, доповідей:

1. Практика ЄСПЛ у питаннях визнання доказів недопустимими у кримінальному провадженні.
2. Недопустимість доказів та відомостей, які стосуються особи підозрюваного, обвинуваченого.
3. Захист доказів у кримінальному провадженні.
4. Особливості використання у кримінальному процесуальному доказуванні

непрямих доказів.

5. Достатність доказів для прийняття окремих процесуальних рішень.

Охарактеризуйте класифікацію доказів у кримінальному провадженні, заповнивши запропоновану таблицю за таким зразком:

КЛАСИФІКАЦІЯ ДОКАЗІВ							
ПІДСТАВИ ДЛЯ КЛАСИФІКАЦІЇ							
За способом (механізмом) формування		За характером формування		За відношенням до предмета обвинування		За відношенням до обставини, що підлягає доказуванню	
ВИДИ ДОКАЗІВ							
особисті	речові						
ПОНЯТТЯ ВИДІВ ДОКАЗІВ							
походять від осіб	матеріальні об'єкти						
ПРИКЛАДИ							
фактичні дані, що містяться в показаннях свідка	документ (речовий доказ)						

Тема 3. Характеристика процесуальних джерел доказів

Теми рефератів, доповідей:

1. Способи встановлення достовірності показань свідка, потерпілого, підозрюваного.
2. Види показань підозрюваного та їх характеристика.
3. Правові наслідки визнання підозрюваним, обвинуваченим своєї вини.
4. Особливості використання показань із чужих слів у кримінальному процесуальному доказуванні.
5. Показання експерта у кримінальному провадженні.
6. Співвідношення категорій «речі» та «речові докази» у нормативному врегулюванні кримінального процесуального доказування.
7. Порядок знищення речових доказів.
8. Співвідношення документів – самостійного джерела доказів і документів – речових доказів у кримінальному провадженні.
9. Гарантії достовірності висновку експерта у кримінальному провадженні.
10. Електронні докази у кримінальному провадженні.

Опрацювати судову практику щодо вирішення питання про речові докази у кримінальному провадженні.

Дайте відповіді на такі питання:

- чи дотримуються вимоги закону органами досудового розслідування, прокурором при вилученні, обліку і зберіганні речових доказів;
- якщо допускаються порушення, то які саме;
- чи дотримуються суди вимог закону, зокрема при вирішенні питання про речові докази та формулюванні відповідних рішень у вирокках, ухвалах;
- яким є порядок виконання судових рішень в частині вирішення питання про речові докази та які проблеми виникають у цьому напрямі.

2. Опрацювати слідчу та судову практику щодо оцінки висновку експерта у кримінальному провадженні.

Дайте відповіді на такі питання:

- чи дотримуються вимоги закону органами досудового розслідування, прокурором при одержанні матеріалів і об'єктів, які передаються ними для експертного дослідження;
- якщо допускаються порушення, то які саме;
- чи дотримуються суди вимог закону, зокрема при оцінці висновку експерта;
- наскільки часто органи досудового розслідування, прокурор, суд не погоджуються з висновком експерта і якщо так, то якими обставинами вони це мотивують.

Тема 4. Слідчі (розшукові) дії як засоби збирання доказів у кримінальному процесі Теми рефератів, доповідей:

1. Застосування примусу під час проведення слідчих (розшукових) дій.
2. Отримання зразків для експертизи: порядок проведення та процесуальне оформлення.
3. Проникнення до житла чи іншого володіння особи до постановлення ухвали слідчого судді.
4. Допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні.

Завдання для самостійної роботи:

Проаналізуйте обставини, які входять до предмету доказування і зазначте, які слідчі (розшукові) дії можуть бути використані для встановлення кожної з обставин.

Тема 5. Доказування при здійсненні кримінального провадження

**в особливих порядках
Теми рефератів, доповідей:**

1. Актуальні проблеми кримінального провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.
2. Особливості кримінального провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України.
3. Особливості кримінального провадження на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні.

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено робочим навчальним планом

7. Методи навчання

Основними *формами проведення занять* з навчальної дисципліни «Докази і доказування у кримінальному провадженні» є лекційні, семінарські та практичні заняття, самостійна робота. Після закінчення вивчення навчальної дисципліни складається екзамен.

Методи навчання:

Контекстне навчання – в умовах максимально наближених до реальних інтегруються різні види діяльності здобувача (навчальна, наукова та практична).

Імітаційне навчання – використання ігрових та імітаційних форм навчання.

Проблемне навчання – через поданий навчальний матеріал, що містить проблемні питання, здобувач стимулюється на здійснення самостійного пошуку знань.

Словесні методи:

Розповідь-пояснення використовується під час навчання на протязі лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повість, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, дохідливості та доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда – це діалог між викладачем та здобувачем вищої освіти, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати їх на активізацію отриманих знань. Саме за допомогою бесіди викладач активізує діяльність здобувачів вищої освіти, ставлячи їм запитання для розмірковування, розв'язання проблемної ситуації.

Лекція служить для пояснення теми; її типовими ознаками, є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, введення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання. Види лекцій, які використовуються під час викладання

дисципліни: проблемна лекція, лекція із попередньо запланованими помилками, лекція – бесіда, лекція – диспут, лекція-візуалізація.

Рольова гра – пояснення фабули (змісту та умов гри); підготовку дійових осіб для виконання своїх ролей; підготовку учнів-експертів, ведучого.

Наочні методи:

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

Навчальна робота під керівництвом викладача – *самостійна робота*, до якої належать самостійні письмові роботи, контрольні роботи, підготовка та написання тестів, рефератів (доповідей), формування папки-накопичувача з порівняльно-аналітичними таблицями, вирішення практичних завдань.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю – екзамен, усне та письмове опитування. Контроль самостійної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених даною програмою.

Методи контролю.

Методи поточного контролю:

- усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування);
- робота за індивідуальними завданнями;
- тестування;
- реферативне повідомлення;
- поняттєвий диктант;
- захист проектів (презентацій);
- поняттєве вправляння;
- групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

При поточному контролі оцінюються усні виступи, наукові доповіді, презентації, вирішення практичних завдань і тестів, моделювання ситуацій, творчі, проектні й реферативні роботи.

При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань здобувачів і вміння застосовувати їх на практиці.

Методи підсумкового контролю: усна відповідь або тестування.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Структура білета передбачає два теоретичних питання та ситуаційне завдання.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, FX, F)

Критерії оцінювання результатів навчання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролю, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Накопичення балів з тем за усі види робіт						Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
Мах 60 %						Мах 40 %	
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Самостійна робота	Екзамен	Мах 100%
10	10	10	10	10	10	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище від середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна

Під час проведення занять з навчальної дисципліни «Докази і доказування у провадженнях про кримінальні правопорушення» використовуються: мультимедійні проектори, персональні комп'ютери, планшети, програмне забезпечення (IBM i2, ArcGIS), яке дозволяє ефективно та змістовно демонструвати належну інформацію під час занять. Крім того використовується програмне забезпечення: ZOOM, VIBER, MOODLE та інші, за допомогою якого можна проводити дистанційне навчання з навчальної дисципліни.

Системотехнічне забезпечення навчальної дисципліни складається із:

– апаратних засобів (персональних комп'ютерів, мережевого обладнання, джерел безперебійного живлення, серверів, обладнання для відео конференц зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах.

– інформаційно-комунікаційного забезпечення навчальної дисципліни «Докази і доказування у провадженнях про кримінальні правопорушення» із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах;

– програмного забезпечення загального призначення, яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами.

Веб-ресурси навчальної дисципліни «Докази і доказування у кримінальному провадженні», що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити: методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо; документи планування освітнього процесу (навчальні та робочі навчальні програми, навчально-тематичні плани); мультимедійні лекційні матеріали; практичні завдання; пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем; електронні бібліотеки чи посилання на них; бібліографії.

10. Перелік питань/завдань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

1. Роль теорії доказів у кримінальному процесі, її взаємозв'язок з іншими юридичними науками.
2. Система доказового права.
3. Поняття і класифікація доказів.
4. Збирання доказів у кримінальному провадженні.

5. Недопустимість доказів отриманих внаслідок істотного порушення прав та свобод людини.
6. Слідчі (розшукові) дії як спосіб збирання доказів.
7. Способи перевірки доказів та їх процесуальних джерел.
8. Негласні слідчі (розшукові) дії як способи збирання доказів.
9. Процесуальні джерела доказів та їх види.
10. Способи фіксації доказів у кримінальному провадженні.
11. Способи збирання доказів стороною обвинувачення.
12. Збирання доказів стороною захисту.
13. Особливості доказування в стадії підготовчого провадження.
14. Показання як джерело доказів. Види показань.
15. Співвідношення перевірки та оцінки доказів.
16. Документи як джерела доказів.
17. Висновки експерта та особливості його оцінки.
18. Критерії оцінки доказів.
19. Особливості доказування під час досудового розслідування кримінальних проступків.
20. Використання показань з чужих слів у доказуванні.
21. Особливості доказування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру.
22. Зберігання речових доказів і документів та вирішення питання про них.
23. Особливості доказування у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх.
24. Процесуальний порядок визнання доказів недопустимими.
25. Особливості доказування під час здійснення провадження судом присяжних.
26. Слідчий суддя як суб'єкт кримінального процесуального доказування.
27. Доказування в стадії виконання судових рішень.
28. Особливості доказування при здійсненні провадження щодо окремої категорії осіб.
29. Кримінальне процесуальне доказування та його значення у кримінальному провадженні.
30. Предмет і мета кримінального процесуального доказування: поняття і характеристика.
31. Суд як суб'єкт кримінального процесуального доказування.
32. Предмет показань потерпілого. Особливості оцінки показань потерпілого.
33. Співвідношення етичних норм і норм доказового права у кримінальному провадженні.
34. Роль презумпції невинуватості в процесі доказування.
35. Особливості процесу доказування в стадії касаційного провадження.
36. Правила оцінки доказів.
37. Перевірка доказів у кримінальному провадженні.

38. Речові докази у кримінальному провадженні.
39. Роль презумпцій в процесі доказування.
40. Елементи процесу доказування та їх характеристика.
41. Особливості доказування в стадії досудового розслідування.
42. Доказове право і теорія доказів: поняття та співвідношення.
43. Недопустимість доказів та відомостей, які стосуються особи підозрюваного, обвинуваченого.
44. Електронні докази у кримінальному провадженні.
45. Використання науково-технічних засобів у кримінальному процесуальному доказуванні.
46. Прокурор як суб'єкт доказування.
47. Роль процесуальних гарантій в доказуванні.
48. Особливості збирання доказів на різних стадіях кримінального провадження.
49. Особливості доказування в стадії апеляційного провадження.
50. Невербальні слідчі (розшукові) дії як засоби збирання доказів.
51. Вербальні слідчі (розшукові) дії як засоби збирання доказів.
52. Роль оперативно-розшукової діяльності у кримінальному процесуальному доказуванні.
53. Предмет і методи теорії судових доказів.
54. Змішані слідчі (розшукові) дії як засоби збирання доказів.
55. Захисник як суб'єкт доказування.
56. Роль преюдицій в доказуванні.
57. Використання спеціальних знань в кримінальному процесуальному доказуванні.
58. Суб'єкти доказування у кримінальному процесі. Їх класифікація.
59. Особливості доказування в стадії судового розгляду.
60. Роль процесуальної форми у доказуванні та забезпеченні прав і законних інтересів учасників кримінального провадження.
61. Особливості доказування при здійсненні кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.
62. Особливості доказування у кримінальному провадженні на підставі угод.
63. Особливості доказування у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення.
64. Особливості доказування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру.
65. Особливості доказування у кримінальному провадженні, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.
66. Межі доказування у кримінальному провадженні.
67. Особливості збирання доказів на початковому етапі досудового розслідування.
68. Способи фіксування доказів у кримінальному провадженні.

69. Показання свідка в кримінальному провадженні.
70. Порядок формування показань свідка.
71. Особливості оцінки показань неповнолітнього свідка.
72. Порядок формування показань потерпілого.
73. Особливості збирання, перевірки та оцінки речових доказів.
74. Внутрішнє переконання та його значення в оцінці доказів.
75. Співвідношення предмета та меж доказування.
76. Значення рішень інших судів у питаннях допустимості доказів.
77. Безпосередність дослідження показань, речей і документів у доказуванні.
78. Використання відеоконференції під час збирання та перевірки доказів.
79. Проведення експертизи як спосіб формування доказів у кримінальному провадженні.
80. Особливості доказування у кримінальному провадженні, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.
81. Особливості доказування у спрощеному судовому провадженні щодо кримінальних проступків.
82. Втручання у приватне спілкування під час здійснення кримінального процесуального доказування.
83. Реалізація загальних засад кримінального провадження при здійсненні доказування.
84. Слідчий як суб'єкт доказування.
85. Доказування цивільного позову у кримінальному провадженні.
86. Встановлення достовірності показань свідка у кримінальному провадженні.
87. Доказове значення показань свідка, потерпілого, одержаних під час досудового розслідування, в судовому засіданні.
88. Захист доказів у кримінальному провадженні.
89. Особливості доказування у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності.
90. Використання у доказуванні відомостей, одержаних під час міжнародної правової допомоги.

11. Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року (із змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України* від 23 липня 1996 року, № 30. Ст.141.
2. Мінімальні стандартні правила ООН, що стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх («Пекінські правила»): прийняті 29 листопада 1985 року. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_211.
3. Захист осіб з психічними захворюваннями та поліпшення психіатричної допомоги: Резолюція 46/119 Генеральної Асамблеї ООН від 18 лютого 1992 року. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_905

4. Віденська конвенція про дипломатичні зносини: прийнята 18 квітня 1961 року. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048
5. Віденська конвенція про консульські зносини: прийнята 24 квітня 1963 року. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_047.
6. Конвенція про правопорушення та деякі інші дії, вчинені на борту повітряного судна: прийнята 14 вересня 1963 року. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_244.
7. Щодо сприяння кримінального правосуддя: Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи від 17 вересня 1987 р. № 6R (87/18). URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_339
8. Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам Ради, які зацікавлені в організації медіації у кримінальних справах від 15 вересня 1999 р. № R (99) 19. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_828
9. Про місце жертв злочинів у кримінальному судочинстві: Рамкове рішення Ради Європейського Союзу від 15 березня 2001 року № 2001/220/JHA. URL: http://ucsg.org.ua/bulletin/Articles/03/04/-Zakonodavchi_zasady/030401.pdf
10. Основні принципи незалежності судових органів. Схвалені резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї від 29 листопада та 13 грудня 1985 року // Верховна Рада України : офіц. веб-портал. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_201.
11. Кримінальний кодекс України: прийн. 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. *Верховна Рада України*: [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
12. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9-10. URL: № 11-12. № 13. ст.8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-1775>.
13. Кодекс Торговельного мореплавства України від 23.05.1995 № 176/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. №№ 47, 48, 49, 50, 51, 52, ст.349. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-вр>.
14. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 року № 3393-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 48-49. Ст. 536. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>.
15. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 року 5076-VI. *Відомості Верховної Ради*. 2013. № 27. ст.282. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
16. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011 р. // *Відомості Верховної Ради України*. – 2011. – №51. – Ст. 577.
17. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 року № 1798-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2017, № 7-8. ст.50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>

18. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. 1697-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
19. Про регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 року № 1861-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 14-15. № 16-17. ст.133. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>
20. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 року 2229-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 382. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>
21. Про статус народного депутата України: Закон України від 17 листопада 1992 року 2790-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 3. ст. 17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12>
22. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 31. ст.545. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
23. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07 червня 2018 р. № 2447-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2018. № 24. ст.212. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>
24. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 року № 776/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 20. ст.99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80>
25. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24.01.1995 № 20/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. N 6. ст. 35. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/20/95-%D0%B2%D1%80>
26. Про психіатричну допомогу: Закон України від 22.02.2000 № 1489-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 19. ст.143. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14>
27. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 № 4038-XII року. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 28. Ст. 232. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>
28. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 року № 3855-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 16. ст.93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
29. Про державний кордон України : Закон України від 4 листоп. 1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 2. Ст. 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>
30. Про дипломатичну службу: Закон України від 7 червня 2018 року № 2449-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2018. № 26. ст.219. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19>.

31. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні: Указ Президента України 10 червня 1993 року № 198/93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/198/9>
32. Постанова Верховного Суду від 20 травня 2020 р. у справі № 753/21723/16-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89395887>;
33. Постанова Верховного Суду від 27 травня 2020 р. у справі № 279/1021/16-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89564190>;
34. Постанова Верховного Суду від 29 вересня 2020 р. у справі № 418/801/17. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92065935>;
35. Постанова Верховного Суду від 30 вересня 2020 р. у справі № 523/16917/15-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/92021128>.
36. Постанова Верховного суду від 10 травня 2018 року у справі № 461/3797/17. *Єдиний державний реєстр судових рішень* : офіційний сайт. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/74021985>
37. Постанова Верховного Суду від 19 грудня 2018 року у справі № 127/4546/16-к. *Єдиний державний реєстр судових рішень* : офіційний сайт. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78979832>
38. Постанова Верховного Суду від 12 грудня 2019 року у справі № 755/323/17. *Єдиний державний реєстр судових рішень* : офіційний сайт. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86333757>
39. Постанова Верховного Суду від 19 травня 2020 року у справі № 686/2374/19. *Єдиний державний реєстр судових рішень* : офіційний сайт. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89426651>
40. Проект Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо запровадження інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування №5246 від 15.03.2021 р. *Верховна Рада України*. URL:
41. Лист Верховного Суду України Щодо перевищення розумних строків розгляду справ від 25.01.2006 N 1-5/45. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v5_45700-06
42. Про деякі питання порядку здійснення судового розгляду в судовому провадженні у першій інстанції відповідно до Кримінального процесуального кодексу України: лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 05.10.2012 № 223-1446/0/4-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1446740-12#Text>
43. Про порядок здійснення підготовчого судового провадження відповідно до Кримінального процесуального кодексу України: лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 03 жовтня 2012 року № 223-1430/0/4-12. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v1430740-12>
44. Узагальнення судової практики про забезпечення права на захист у кримінальному провадженні: постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 25.09.2015. № 9.

45. Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження: Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 квітня 2013 року №223–558/0/4–13. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи. К.: Юрінком Інтер, 2013. С. 174–184.

46. Про деякі питання порядку застосування запобіжних заходів під час досудового розслідування та судового провадження відповідно до кримінального процесуального кодексу України: Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 4 квітня 2013 року №511–550/0/4–13. Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи. К.: Юрінком Інтер, 2013. С. 157–174.

47. Про деякі питання порядку оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування: інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 09 листопада 2012 року № 1640/0/4–12.

48. Про узагальнення судової практики щодо розгляду слідчими суддею клопотань про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії: Постанова пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 07.02.2014 року № 3.

49. Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення: наказ Генеральної прокуратури України від 30 червня 2020 року № 298.

50. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 08.02.2019 № 100.

51. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України від 07 липня 2017 року №575.

52. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 27.04.2020 № 357

53. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: наказ Генеральної прокуратури України, МВС України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України № 114/1042/516/1199/936/1687/5 від 16.11.2012. URL: <http://www.minjust.gov.ua/42544>.

54. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Єдиний облік» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»: наказ Міністерства внутрішніх справ від 14.06.2019 року № 508.

55. Про затвердження Порядку взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини: наказ МВС України, МОЗ України, ГП України від 29 вересня 2017 року № 807/1193/279.

56. Про затвердження Інструкції про заходи щодо дотримання вимог законодавства при затриманні без ухвали слідчого судді, суду осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, та обранні стосовно підозрюваних запобіжного заходу - тримання під вартою під час досудового розслідування. Спільний наказ МВС України та Міністерства юстиції України № 806/3105/5 від 01.10.2018 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1190-18>

Додаткова

57. Андрушко О.В. Теорія та практика юридичної відповідальності за правопорушення в кримінальному процесі : монографія. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2020. 480 с.

58. Бойко О.В. Розумні строки кримінального провадження в практиці Європейського суду з прав людини. *Jurnalul juridic national: teorie și practică*. 2020. № 3 (43). С. 83–90

59. Бойко О.В. Право на справедливий судовий розгляд як конвенційний стандарт кримінального провадження. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету*. Серія «Юриспруденція». 2020. № 43. С. 172–175.

60. Денисенко Г.В., Кучинська О.П. Імунітет свідка у кримінальному провадженні (порівняльно-правова характеристика) : монографія. Київ : Алерта, 2021. – 222 с.

61. Довжич Є. В. Правові основи діяльності детектива Національного антикорупційного бюро України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2019. 229 с.

62. Дрозд В. Г. Концептуальні засади правового регулювання досудового розслідування як стадії кримінального провадження : дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2019. 495 с.

63. Затримання уповноваженою службовою особою: метод. рек. / А. А. Вознюк, О. С. Осетрова, О. Ю. Хабло та інш. / за заг. ред. С. С. Чернявського. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. 52 с.

64. Загурський О. Б. Особливості застосування кримінальних процесуальних норм на стадії судового розгляду в контексті кримінальної процесуальної політики. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 2. С. 148-151.

65. Когутич І. І. Використання знань та засобів криміналістичної тактики і методики під час розгляду кримінальних справ у суді: монографія. Львів : Тріада плюс, 2009. 448 с.
66. Колеснік Г.Р. Функціональне призначення нагляду і контролю у досудовому розслідуванні: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків, 2018. 224 с.
67. Колос С. С. Актуальні питання доказової діяльності суду під час судового розгляду у кримінальному провадженні. *Право і суспільство*. 2019. № 1. Ч. 2. С. 154–158.
68. Конюшенко Я.Ю. Проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні : проблеми теорії та практики : монографія. Харків : Факт, 2020. 476 с.
69. Крет Г.Р. Міжнародні стандарти доказування у кримінальному процесі України: теоретико-правові та практичні основи : монографія / Г.Р. Крет. – Калуш : Петраш К.Т., 2020. – 452 с.
70. Кримінальний процес : навч. посіб. / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів та ін. Харків : Право, 2020. 296 с.
71. Кримінальний процес України у питаннях і відповідях: навч. посіб. / Л. Д. Удалова, М. А. Макаров, Ю. І. Азаров, С. О. Заїка, О. В. Кубарева, О. В. Римарчук, В. В. Рожнова, Д. О. Савицький, А. В. Форостяний, О. Ю. Хабло. Видання 5-те, переробл. і доповн. Київ, 2020. 497 с.
72. Кримінальний процес: підручник / [Л.Д. Удалова, В.В. Рожнова, Д.П. Письменний та ін.]; за заг. ред. Д. П. Письменного, Л. Д. Удалової, М. А. Погорецького, С. С. Чернявського. К.: «Видавничий центр «Кафедра», 2021. 858 с.
73. Кримінальний процес. Ч. 1: підручник / Р. І. Благута, Ю. В. Гуцуляк, О. М. Дуфенюк та ін.; за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова, В. В. Луцика. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 532 с.
74. Кримінальне судочинство: сучасний стан та перспективи розвитку [Текст] : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 28 трав. 2021 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарєв, С. С. Чернявський та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. – 376 с.
75. Кучинська О., Щиголь О. Поняття та зміст доступу до правосуддя в кримінальному процесі України. *Вісник кримінального судочинства*. 2019. № 3. С. 20-27.
76. Лазукова О. В. Особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції : монографія. Харків : Право, 2018. 278 с.
77. Лапкін А.В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми: монографія / А.В. Лапкін. – Харків: Право, 2020. 1304 с.
78. Михайленко В. В. Реалізація засади верховенства права у кримінальному провадженні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. 2019. 281 с.

79. Одерій О.В., Мудрецький Р.В. Протидія судовому розгляду у кримінальних провадженнях та шляхи її подолання у сучасних реаліях : монографія / О.В. Одерій, Р.В. Мудрецький. – Київ: «КНТ». – 2021. – 224 с.
80. Організація роботи слідчо-оперативної групи: навчальний посібник / Л.Д. Удалова, Ю.В. Сухомлин, А.С. Симчук, М.Й. Кулик, В.В. Зарубей. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. – 504 с.
81. Письменний Д.П., Мельник О.В. Допит особливо вразливих жертв в умовах воєнного стану. Матеріали IV щорічної міжнародної науково-практичної конференції. *Актуальні питання судової експертології, криміналістики та кримінального процесу*. Київ, 16.12.2022.
82. Савицький Д.О., Шульга О.В. Затримання уповноваженою службовою особою у кримінальному провадженні: Монографія. К. 2017. 216 с.
83. Січко С.О. Загальні положення досудового розслідування: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2021. 231 с.
84. Сиза Н. П. Реалізація змагальності сторін під час судового розгляду в кримінальному провадженні України. *Вісник НТУУ «КПІ» Політологія. Соціологія. Право*. 2020. Випуск 2 (46). С. 70-76.
85. Сиза Н. П. Реалізація функції захисту під час судового розгляду в кримінальному процесі України. *Вісник кримінального судочинства*. 2018. № 2. С. 72-80.
86. Скрипник А.В. Використання цифрової інформації в кримінальному процесуальному доказуванні : монографія / А.В. Скрипник ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого.- Харків : Право, 2022.- 408 с.
87. Скрябін О. М. Діяльність захисника в підготовчій частині апеляційного провадження в кримінальному процесі. *Публічне право*. 2015. № 3. С. 219–225.
88. Столітній А.В. Електронне кримінальне провадження на досудовому розслідуванні : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2018. 648 с.
89. Сіроткіна М.В. Право на компроміс у кримінальному процесі України: теорія і практика: монографія / Сіроткіна М.В. – К.: Талком, 2020. – 432с.
90. Теорія та практика кримінального процесуального доказування : навч. посіб. для підготовки до іспиту / В. В. Вапнярчук, С. В. Давиденко, О. В. Капліна та ін. – Харків : Право, 2021, – 256 с.
91. Тертишник В. М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу. Вид. 15-те, доповн. і перероб. Київ: Правова Єдність, 2018. 854 с.
92. Тимошук В. Поняття і завдання судового огляду у кримінальному провадженні. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 4. С. 265–273.
93. Фаринник В. І. Теоретичні, правові та праксеологічні проблеми застосування заходів забезпечення кримінального провадження в кримінальному процесі України: Дис. на здобуття наукового ступеня доктора наук. Київ. 2018. 565 с.

94. Фаринник В., Мірковець Д. Затримання особи в новому Кримінальному процесуальному кодексі України: окремі питання відповідності міжнародним стандартам і практиці Європейського суду з прав людини. *Підприємство господарство і право*. № 6. 2017. С. 192–196.

95. Фаринник В. І. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження : теорія та практика / В. І. Фаринник. – К. : Алерта, 2017. – 548с.

96. Хабло О.Ю., Бойко О.В. Право на справедливий судовий розгляд у кримінальному судочинстві України: монографія. Київ: Видавничий центр «Кафедра», 2022. 216 с.

97. Хабло О.Ю. Обґрунтування підстав застосування запобіжних заходів: конвенційні стандарти та вітчизняна практика. *Право і суспільство*. 2020. № 4. С. 270-278.

98. Хабло О.Ю. Тимчасове вилучення майна у кримінальному провадженні: законодавча регламентація та проблеми застосування. *Судова апеляція*. 2014. № 1. С. 61–67;

99. Хабло О.Ю. Тимчасовий доступ до речей і документів у кримінальному провадженні. *Держава і право*. 2014. Вип. № 63. С.231–237;

100. Хабло О.Ю., Бойко О.В. Право на справедливий судовий розгляд у кримінальному судочинстві України: монографія. Київ: Видавничий центр «Кафедра», 2022. 216 с.

101. Хавронюк М.І. Кримінальні проступки: науково-практичний коментар статей Кримінального кодексу України / М.І. Хавроноук. – Київ : ВД «Дакор», 2020. – 266 с.

102. Членов М. В. Щодо обчислення строків досудового розслідування під час об'єднання та виділення кримінальних проваджень. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2019. № 3. С. 154.158.

103. Чернобаєв С. І. Повноваження слідчого під час досудового розслідування: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2020. 217 с.

104. Шаренко С. Л. Теоретико-прикладні основи діяльності слідчого судді в кримінальному провадженні : монографія /С. Л. Шаренко. – Харків : Право, 2021. – 480 с.

105. Шепітько І. І. Судовий розгляд (судове слідство) в системі судового провадження у першій інстанції. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2018. 269 с.

106. Шминдрук О.Ф. Підготовче провадження в кримінальному процесі України : дис. ... канд. юрид. наук :12.00.09. Київ, 2016. 220 с.

107. Шульга Н. В. Окремі питання проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції під час судового провадження. *Право та державне управління*. 2018. № 1 (30). С. 221–226.

108. Шульга О. В. Затримання уповноваженою службовою особою у кримінальному провадженні. дис на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних

наук. Спеціальність: 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. 2016. 256 с.

109. Шульган І.І. Прокурор в кримінальному процесі: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09; Львів, 2020. 238 с.

110. Шумейко Д.О. Здійснення спеціального кримінального провадження в Україні: теорія і практика : монографія. Київ : Алерта, 2020. 438 с.

Рішення Європейського суду з прав людини:

Справа «Романов В. проти України» (Заява № 63782/11) : рішення Європейського Суду з прав людини від 16 липня 2020 року. *European Court of Human Rights* : офіційний сайт. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-203559%22%7D>

Справа «Касьяненко проти України» (Заява № 52234/18) : рішення Європейського Суду з прав людини від 16 липня 2020 року. *European Court of Human Rights* : офіційний сайт. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-203566>

Справа «Кастелані проти Франції» (Заява № 43207/16) : рішення Європейського Суду з прав людини від 30 квітня 2020 року. *European Court of Human Rights* : офіційний сайт. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-202412%22%7D>

Справа «Грубник проти України» (Заява № 58444/15) : рішення Європейського Суду з прав людини від 17 вересня 2020 року. *European Court of Human Rights* : офіційний сайт. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22appno%22:%5B%2258444/15%22%5D%2C%22itemid%22:%5B%22001-204604%22%7D>

Справа «Проскурников проти Росії» (Заява № [58444/15](#)) : рішення Європейського Суду з прав людини від 1 вересня 2020 року. *European Court of Human Rights* : офіційний сайт. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22appno%22:%5B%2248364/11%22%5D%2C%22itemid%22:%5B%22001-203830%22%7D>

Справа «Соколовський та інші проти України» (Заява № [44047/09](#) та інші) : рішення Європейського Суду з прав людини від 3 вересня 2020 року. *European Court of Human Rights* : офіційний сайт. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22appno%22:%5B%2244047/09%22%5D%2C%22itemid%22:%5B%22001-204270%22%7D>

Справа «Іванко проти України» (Заява № 46850/13) : рішення Європейського Суду з прав людини від 05 березня 2020 року. *Верховна Рада України* : офіційний сайт. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e80#Text

Справа «Капштан проти України» (Заява № 56224/10) : рішення Європейського Суду з прав людини від 16 травня 2019 року. Офіційний вісник України. 2019. № 48. Ст. 1651.

Справа «Созонов та інші проти України» (Заява № 29446/12) : рішення Європейського Суду з прав людини від 8 листопада 2018 року. *Верховна Рада України* : офіційний сайт. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_c92#Text

Справа «Салов проти України» (Заява №65518/01) : рішення Європейського Суду з прав людини від 6 вересня 2005 року. *Верховна Рада України* : офіційний сайт. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_428#Text

Справа «Бербера, Мессеґе и Хабардо против Испании» (Заява № 10590/83) : рішення Європейського Суду з прав людини від 6 грудня 1988 року. *European Court of Human Rights* : офіційний сайт. URL: <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>

Справа «Hummer проти Німеччини» (Заява № 26171/07) : рішення Європейського Суду з прав людини від 19 жовтня 2012 року. *European Court of Human Rights* : офіційний сайт. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-112280>

Справа «Pelissier і Sassi проти Франції» (Заява № 25444/94) : рішення Європейського Суду з прав людини від 25 березня 1999 року. *Верховна Рада України* : офіційний сайт. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_398#Text

Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво *Президента України* (<https://www.president.gov.ua/>)
2. Офіційний веб-портал *парламенту України* (<https://www.rada.gov.ua/>)
3. Офіційний веб-портал *Судова влада України* (<https://court.gov.ua/>)
4. Офіційний веб-сайт *Верховного Суду* (<http://supreme.court.gov.ua/supreme/>)
5. Офіційний веб-сайт *Вища рада правосуддя* (<https://hcj.gov.ua/>)
6. Офіційний веб-портал *Офісу Генерального Прокурора* (<https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>)
7. Офіційний веб-сайт *Національної асоціації адвокатів України* (<https://unba.org.ua>)
8. Офіційний веб-сайт *Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури України* (<https://vkdkka.org>)
9. Урядовий портал – єдиний веб-ресурс *органів виконавчої влади України* (<https://www.kmu.gov.ua/>)
10. Єдиний портал *органів системи МВС України* (<https://mvs.gov.ua/uk>)
11. Офіційний веб-сайт *Міністерства оборони України* (<http://www.mil.gov.ua>).
12. Офіційний веб-сайт *Міністерства освіти і науки України* (<http://www.mon.gov.ua>).
13. Офіційний веб-сайт *Міністерства юстиції* (<https://minjust.gov.ua/>)
14. Офіційний веб-сайт *Служби безпеки України* (<https://ssu.gov.ua/>)
15. Офіційний веб-сайт *Ради національної безпеки і оборони України* (<http://www.mbo.gov.ua>).
16. Офіційний веб-сайт *Національного антикорупційного бюро України*

[\(https://nabu.gov.ua/\)](https://nabu.gov.ua/)

17. Офіційний веб-сайт *Державного бюро розслідувань* (<https://dbr.gov.ua/>)

18. Єдиний державний реєстр судових рішень (<https://reyestr.court.gov.ua/>)

19. Бібліотечно-бібліографічні ресурси Верховної Ради України
(<http://lib.rada.gov.ua>)

20. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» (<http://www.library.ukma.edu.ua>)

21. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
(<http://www.nbuv.gov.ua>).

22. Ресурси українського Інтернету на правову тематику:

(<http://www.lawukraine.com>)

(<https://protocol.ua/ua/pro-resurs-protokol/>)

Доцент кафедри кримінального процесу

Доцент кафедри кримінального процесу

Сергій ЗАЙКА

Оксана МЕЛЬНИК